

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1996

Vyhlásené: 14.06.1996 Časová verzia predpisu účinná od: 07.03.1997 do: 31.07.2001

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

164

ZÁKON

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

zo 17. mája 1996

o dráhach a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

PRVÁ ČASŤ

ÚVODNÉ USTANOVENIA

§ 1

Účel zákona

Tento zákon upravuje podmienky výstavby dráh a stavieb na dráhach, podmienky na prevádzkovanie dráh a prevádzkovanie dopravy na dráhach a práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb s tým spojené, ako aj výkon štátnej správy a štátneho dozoru vo veciach dráh.

§ 2

Základné pojmy

(1) Dráha je dopravná cesta určená na pohyb dráhových vozidiel vrátane pevných zariadení potrebných na zabezpečenie pohybu dráhových vozidiel a bezpečnosti a plynulosti dopravy na dráhe.

(2) Dráhy podľa tohto zákona nie sú banské, prenosné, priemyselné dráhy a lanové vleky.

(3) Prevádzkovaním dráhy sa rozumejú činnosti, ktorými sa zabezpečuje a obsluhuje dráha a organizuje doprava na dráhe.

(4) Prevádzkovaním dopravy na dráhe sa rozumejú činnosti, ktorých predmetom je preprava osôb, zvierat a vecí.

(5) Kombinovanou dopravou sa rozumie preprava tovaru na jeden prepravný doklad v jednej nákladovej jednotke z miesta nakládky do miesta vykládky prepravovaného najmenej dvoma druhmi dopravy.

(6) Nákladovou jednotkou sa rozumie nákladné vozidlo, príves, náves s ťahačom alebo bez ťahača, vymeniteľná nadstavba, kontajner najmenej 6 058 mm dlhý a podvojný náves.

DRUHÁ ČASŤ DRÁHY

§ 3 Členenie dráh

(1) Dráhy sa podľa technických podmienok členia na železničné, električkové, trolejbusové, lanové a špeciálne dráhy.

(2) Špeciálne dráhy slúžia na zabezpečenie dopravných potrieb obce.

(3) Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom stavebné a technické podmienky jednotlivých druhov dráh.

§ 4 Kategórie železničných dráh

(1) Železničné dráhy sa z hľadiska účelu a významu členia na

- a) celoštátne dráhy, ktoré slúžia celoštátnej verejnej železničnej doprave a medzinárodnej doprave,
- b) regionálne dráhy, ktoré majú miestny význam, slúžia verejnej železničnej doprave a sú zaústené do celoštátnej alebo do inej regionálnej dráhy,
- c) vlečky, ktoré slúžia vlastným prepravným potrebám prevádzkovateľa alebo iného subjektu na základe zmluvy a sú zaústené do celoštátnej dráhy, regionálnej dráhy alebo do inej vlečky.

(2) O zaradení železničnej dráhy do príslušnej kategórie dráhy a o zmenách tohto zaradenia rozhoduje príslušný dráhový správny úrad po dohode s Ministerstvom obrany Slovenskej republiky s výnimkou ustanovenia § 70.

§ 5 Obvod dráhy

(1) Obvod dráhy je územie vymedzené územným rozhodnutím¹⁾ na umiestnenie stavby dráhy.

(2) Obvod dráhy vzniká vydaním územného rozhodnutia a zaniká zrušením územného rozhodnutia alebo rozhodnutím o zrušení dráhy.

(3) Celoštátne dráhy a regionálne dráhy majú obvod dráhy vymedzený zvislými plochami vedenými hranicami pozemkov, ktoré sú určené na umiestnenie dráhy, zabezpečenie dráhy a jej údržbu, najmenej však 2 m od vonkajšieho okraja stavby dráhy.

(4) Ostatné dráhy majú obvod dráhy vymedzený zvislými plochami vedenými 3 m od osi krajnej koľaje, krajného nosného alebo dopravného lana, krajného vodiča trakčného vedenia alebo hranicami pozemku určeného na umiestnenie dráhy, zabezpečenie dráhy a jej údržbu, najmenej však 1,5 m od vonkajšieho okraja stavby dráhy, ak dopravná cesta nevedie po pozemnej komunikácii.

§ 6 Stavba dráhy a stavba na dráhe

(1) Stavba dráhy je stavba dopravnej cesty a stavba, ktorá rozširuje, dopĺňa, mení alebo zabezpečuje dráhu bez ohľadu na to, či je, alebo nie je v obvode dráhy.

(2) Stavba na dráhe sú všetky stavby v obvode dráhy, ktoré nie sú stavbou dráhy, bez ohľadu na účel, na ktorý slúžia.

(3) Stavba dráhy a stavba na dráhe musia spĺňať osobitné podmienky a požiadavky bezpečnosti prevádzky dráhy a dopravy na dráhe. Súčasťou týchto podmienok sú aj podmienky na prístup zdravotne postihnutých osôb.

(4) Ak je to potrebné na účely stavby dráhy, ako aj na výkon činností v obvode dráhy a v ochrannom pásme dráhy (§ 5 a 7), možno vo verejnom záujme v nevyhnutnej miere vyvlastniť za náhradu potrebné nehnuteľnosti alebo práva k nim, ak ich nemožno získať dohodou. Na vyvlastňovacie konanie sa vzťahujú osobitné predpisy.¹⁾

(5) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o osobitných podmienkach a požiadavkách bezpečnosti prevádzky dráhy a dopravy na dráhe.

§ 7

Ochranné pásmo dráhy

(1) Ochranné pásmo dráhy je priestor po oboch stranách dráhy, ktorého hranice sú vymedzené zvislou plochou a ktorý slúži na ochranu dráhy a na ochranu prevádzky na dráhe.

(2) Ochranné pásmo dráhy je

- a) pri celoštátnej dráhe a pri regionálnej dráhe 60 m od osi krajnej koľaje, najmenej však 30 m od hranice obvodu dráhy,
- b) pri celoštátnej dráhe vystavanej pre rýchlosť väčšiu ako 200 km/h 100 m od osi krajnej koľaje, najmenej však 50 m od hranice obvodu dráhy,
- c) pri vlečke 30 m od osi krajnej koľaje,
- d) pri špeciálnej dráhe 30 m od hranice obvodu dráhy, pri tuneloch špeciálnej dráhy 35 m od osi krajnej koľaje, pri ostatných podpovrchových objektoch špeciálnej dráhy 35 m od vonkajšieho obrysu objektu,
- e) pri lanovej dráhe 10 m od nosného lana, dopravného lana alebo od osi krajnej koľaje,
- f) pri električkovej a trolejbusovej dráhe 30 m od osi krajnej koľaje alebo od krajného trolejového drôtu.

(3) Ochranné pásmo dráhy sa nezriaďuje pre dráhu vedenú po pozemnej komunikácii a pre vlečku v uzavretom priestore prevádzkarne alebo v obvode prístavu.

§ 8

Činnosti v ochrannom pásme dráhy

(1) V ochrannom pásme dráhy možno zriaďovať stavby, zriaďovať vedenia, vykonávať banskú činnosť, činnosť vykonávanú banským spôsobom a iné zemné práce len so súhlasom príslušného dráhového správneho úradu a podľa podmienok ním určených.

(2) V ochrannom pásme dráhy možno umiestňovať svetelné zdroje a farebné plochy zameniteľné s návestnými znakmi, ako aj skladovať nebezpečné odpady, výbušniny a nebezpečné látky len so súhlasom príslušného dráhového správneho úradu a podľa podmienok ním určených.

(3) Vlastník (správca, užívateľ) nehnuteľností a vedení v ochrannom pásme dráhy je povinný na vlastné náklady udržiavať tieto nehnuteľnosti a vedenia v takom stave a užívať ich takým spôsobom, aby dráhu a dopravu na dráhe neohrozoval a neobmedzoval.

(4) V záujme bezpečnosti dráhy a dopravy na dráhe je vlastník (správca, užívateľ) nehnuteľnosti povinný v ochrannom pásme dráhy odstrániť stromy, kry, iné porasty alebo upraviť, prípadne odstrániť iné prekážky, ktoré by mohli ohroziť bezpečné a plynulé prevádzkovanie dráhy a dopravy na dráhe. Nedotknuté zostávajú osobitné predpisy.²⁾

(5) Príslušný dráhový správny úrad môže nariadiť vlastníčkovi nehnuteľnosti v ochrannom pásme dráhy vykonať na vlastné náklady opatrenia na odstránenie závad, ktoré narušujú bezpečnosť dráhy a dopravy na dráhe alebo obmedzujú dopravu na dráhe.

(6) V prípade nebezpečenstva z omeškania môže prevádzkovateľ dráhy vykonať na náklady vlastníka (správca, užívateľa) nehnuteľnosti úpravu alebo odstrániť prekážky, okliesniť alebo odstrániť stromy, kry alebo iné porasty sám. Tým nie je dotknuté právo vlastníka (správca, užívateľa) na náhradu škody podľa všeobecných predpisov o náhrade škody.³⁾

(7) Prevádzkovateľ dráhy a prevádzkovateľ dopravy na dráhe (ďalej len „dopravca“) sú oprávnení vstupovať v ochrannom pásme dráhy s vedomím vlastníka (správca, užívateľa) na cudzie nehnuteľnosti na účely opráv, údržby a prevádzkovania dráhy. V prípade odstraňovania následkov nehôd alebo poškodenia dráhy a na účely odstraňovania iných prekážok obmedzujúcich prevádzku dráhy prevádzkovateľ dráhy a dopravca sú aj bez predchádzajúceho upozornenia vlastníka oprávnení vstupovať v ochrannom pásme dráhy na tieto nehnuteľnosti na nevyhnutne potrebný čas. Pritom sú povinní dbať na to, aby užívanie týchto nehnuteľností bolo rušené čo najmenej a aby vstupom a činnosťami nevznikli škody, ktorým možno zabrániť. Tým nie je dotknuté právo vlastníka (správca, užívateľa) nehnuteľnosti na náhradu škody podľa všeobecných predpisov o náhrade škody.³⁾

§ 9

Zdroj ohrozenia dráhy

Príslušný dráhový správny úrad je oprávnený zisťovať zdroje ohrozovania, poškodzovania alebo rušenia prevádzkovania dráhy, dopravy na dráhe, dráhových telekomunikačných a zabezpečovacích zariadení a vedení a pri zistení zdroja ohrozenia dráhy je oprávnený nariadiť prevádzkovateľovi alebo majiteľovi zdroja ohrozenia jeho odstránenie. Ak prevádzkovateľ alebo majiteľ zdroja ohrozenia dráhy nevyhoví tomuto nariadeniu, príslušný dráhový správny úrad rozhodne o odstránení zdroja ohrozenia dráhy na jeho náklady. Odvolanie proti tomuto rozhodnutiu nemá odkladný účinok.

§ 10

Styk dráh

Vzájomným stykom dráh sa rozumie ich zaústovanie, súbeh a križovanie. Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom technické podmienky na styk dráh.

§ 11

Križovanie dráh a pozemných komunikácií

(1) Križovanie dráh s pozemnými komunikáciami zriaďuje, rozširuje a zabezpečuje ten, v koho záujme k tomu dochádza.

(2) Križovanie železničnej dráhy s pozemnou komunikáciou sa zriaďuje mimo úrovne koľají. Výnimky z križovania na úrovni koľají možno povoliť⁴⁾ len so súhlasom príslušného dráhového správneho úradu.

(3) Križovanie železničnej dráhy s pozemnou komunikáciou na úrovni koľají musí byť označené a podľa potreby zabezpečené. Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom spôsob označenia a zabezpečenia križovania železničnej dráhy s pozemnou komunikáciou na úrovni koľají.

(4) Pri križovaní železničnej dráhy s pozemnou komunikáciou na úrovni koľají má prevádzka dráhy prednosť pred prevádzkou na pozemných komunikáciách.

(5) Ak električková a trolejbusová dráha používa pozemnú komunikáciu, styk dráhy s pozemnou komunikáciou na úrovni koľají sa neoznačuje ani nezabezpečuje.

(6) Ak električková a trolejbusová dráha používa pozemnú komunikáciu spoločne s cestnými vozidlami, vzťahujú sa na ich prevádzku aj pravidlá premávky na pozemných komunikáciách podľa osobitných predpisov.⁵⁾

§ 12

Stavebné a kolaudačné konanie

(1) Špeciálnym stavebným úradom⁶⁾ pre stavby dráh a stavby na dráhe je príslušný dráhový správny úrad.

(2) O povolení stavby, ktorá neslúži na účely dráhy a nachádza sa sčasti v obvode dráhy, rozhoduje v stavebnom konaní⁷⁾ stavebný úrad so súhlasom a za podmienok určených príslušným dráhovým správnym úradom. V sporných prípadoch o tom, či stavba slúži na účely dráhy, rozhoduje príslušný dráhový správny úrad po vyjadrení stavebného úradu.

(3) Pred vydaním kolaudačného rozhodnutia⁸⁾ sa spôsobilosť stavby dráhy na uvedenie do prevádzky overí technicko-bezpečnostnou skúškou, prípadne aj skúšobnou prevádzkou. Technicko-bezpečnostná skúška sa vykoná na náklady stavebníka.

(4) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom rozsah a podmienky technicko-bezpečnostnej skúšky a skúšobnej prevádzky stavby dráhy.

§ 13

Zrušenie dopravnej cesty

Dopravnú cestu určenú na pohyb dráhového vozidla možno zrušiť len na návrh vlastníka dráhy. O zrušení dopravnej cesty rozhoduje príslušný dráhový správny úrad.

TRETIA ČASŤ

PREVÁDZKOVANIE DRÁHY

§ 14

Pravidlá prevádzkovania dráhy

(1) Prevádzkovanie dráhy sa musí uskutočňovať tak, aby sa zabezpečila ochrana života a zdravia osôb, ochrana majetku a životného prostredia a bezpečnosť a plynulosť dopravy na dráhe.

(2) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom pravidlá prevádzkovania dráhy, ktoré určia spôsob a podmienky na zabezpečenie dráhy, obsluhu dráhy a organizovanie dopravy na dráhe.

§ 15**Obmedzenie prevádzkovania dráhy**

(1) Ak dráha alebo jej časť nie je prevádzkyschopná v dôsledku živeľnej udalosti, nehody alebo mimoriadnej udalosti, prevádzkovateľ dráhy je oprávnený obmedziť prevádzkovanie dráhy alebo jej časti na čas nevyhnutne potrebný na odstránenie prekážok spôsobujúcich, že dráha nie je prevádzkyschopná.

(2) Prevádzkovateľ dráhy je oprávnený obmedziť prevádzkovanie dráhy alebo jej časti na nevyhnutne potrebný čas aj z dôvodu rekonštrukcie dráhy alebo jej časti.

Povinnosti vlastníka dráhy**§ 16**

(1) Vlastník dráhy je povinný udržiavať dráhu tak, aby bola prevádzkyschopná a aby bol umožnený styk s inými dráhami.

(2) Ak vlastník celoštátnej alebo regionálnej dráhy nemôže zabezpečiť prevádzkyschopnosť dráhy, je povinný dráhu prednostne ponúknuť štátu na jej odkúpenie. Štát zastupuje ministerstvo. Ak ministerstvo odmietne odkúpiť dráhu, vlastník môže dráhu predať inej právnickej osobe alebo fyzickej osobe. Odmietnutie sa musí vykonať v písomnej forme.

§ 17

(1) Vlastník dráhy je povinný zabezpečiť prevádzkovanie dráhy. V prípade, že vlastník celoštátnej dráhy nie je súčasne jej prevádzkovateľom, je povinný umožniť prevádzkovanie celoštátnej dráhy inej oprávnenej právnickej osobe alebo fyzickej osobe.

(2) Ak vlastník dráhy nemôže zabezpečiť prevádzkovanie dráhy, je povinný ponúknuť dráhu na zabezpečenie jej prevádzkovania

- a) štátu zastúpenému ministerstvom alebo vyššiemu územnému celku, ak ide o celoštátnu alebo regionálnu dráhu,
- b) obci alebo obciam, v ktorých územnom obvode sa dráha nachádza, ak ide o električkovú, trolejbusovú, špeciálnu alebo lanovú dráhu.

(3) Ak subjekty uvedené v odseku 2 odmietnu prevádzkovanie dráhy, vlastník je oprávnený ponúknuť dráhu na prevádzkovanie inej oprávnenej právnickej osobe alebo fyzickej osobe. Odmietnutie sa musí vykonať v písomnej forme.

Povinnosti prevádzkovateľa dráhy**§ 18**

(1) Prevádzkovateľ dráhy je povinný

- a) prevádzkovať dráhu podľa povolenia na prevádzkovanie dráhy a pravidiel prevádzkovania dráhy,
- b) zabezpečiť, aby dráhu prevádzkovali osoby, ktoré spĺňajú predpísanú odbornú, zdravotnú, zmyslovú a psychologickú spôsobilosť,
- c) vystrojiť a označiť zamestnancov, ktorí sú oprávnení dávať cestujúcim, odosielateľom a príjemcom v obvode dráhy pokyny na zachovanie bezpečnosti a plynulosti dopravy,

d) označiť priestory v obvode dráhy, ktoré nie sú prístupné verejnosti.

(2) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o vystrojení a označení zamestnancov podľa odseku 1 písm. c).

§ 19

(1) Prevádzkovateľ dráhy pri verejnej osobnej doprave na dráhe je okrem povinností uvedených v § 18 povinný

- a) viditeľne označiť názvom stanice (zastávky), ktoré prevádzkuje, pričom prevádzkovateľ celoštátnej a regionálnej dráhy je viazaný rozhodnutím príslušného dráhového správneho úradu o názve stanice (zastávky); zmena názvu stanice (zastávky) sa vykoná na náklady toho, v koho záujme ku zmene názvu dochádza,
- b) zabezpečiť informácie na orientáciu cestujúcich v staniciach (zastávkach) a informovanosť cestujúcich o poskytovaných prepravných službách a cenách za poskytované služby podľa osobitného predpisu,⁹⁾
- c) zverejniť cestovné poriadky a ich zmeny spôsobom obvyklým pri jednotlivých druhoch dráh,
- d) vytvárať podmienky na prepravu zdravotne postihnutých osôb a cestujúcich s detským kočíkom,
- e) zabezpečiť, aby fajčenie bolo umožnené iba v priestoroch na to určených.

(2) Návrh na rozhodnutie o názve stanice (zastávky) podľa odseku 1 písm. a) predkladá prevádzkovateľ dráhy príslušnému dráhovému správne úradu. Prevádzkovateľ dráhy je pri návrhu názvu stanice (zastávky) viazaný názvom obce.¹⁰⁾ V odôvodnených prípadoch na rozlíšenie názvu niekoľkých staníc v jednej obci, prípadne jej časti možno názov stanice (zastávky) rozšíriť.

§ 20

Prevádzkovateľ celoštátnej a regionálnej dráhy je okrem povinností uvedených v § 18 a 19 povinný

- a) umožniť na základe zmluvy za cenu dohodnutú podľa osobitného predpisu⁹⁾ prevádzkovanie dopravy na dráhe dopravcovi, ktorý má licenciu; dopravca a prevádzkovateľ dráhy, na ktorej sa má prevádzkovať doprava, sú pri uzavieraní zmluvy o prevádzkovaní dopravy na dráhe viazaní rozsahom a podmienkami určenými v rozhodnutí o udelení licencie,
- b) poskytnúť za úhradu na nevyhnutne potrebný čas svoju dopravnú cestu inému prevádzkovateľovi na objazdy nezjazdného úseku dopravnej cesty, ak táto nezjazdnosť bola spôsobená živelnou udalosťou alebo nehodou,
- c) určiť a zverejniť v jednotlivých staniciach rozsah prepravných služieb poskytovaných pri preprave osôb, zvierat a vecí,
- d) vytvárať podmienky na výstavbu manipulačných, skladovacích a prekladacích zariadení kombinovanej dopravy v obvode dráhy, ako aj umožniť manipuláciu s tovarmi a nákladovými jednotkami kombinovanej dopravy,
- e) vytvárať podmienky na zabezpečenie priechodnosti nákladových jednotiek kombinovanej dopravy na vybraných tratiach.

§ 21

Prevádzkovateľ celoštátnej a regionálnej dráhy je oprávnený zriaďovať a prevádzkovať bez povolenia podľa osobitných predpisov¹¹⁾ dráhové telekomunikačné siete a dráhové telekomunikačné zariadenia pre svoju potrebu.

Cestovný poriadok

§ 22

(1) Cestovný poriadok verejnej osobnej dopravy na dráhe obsahuje súhrn údajov o jazdách pravidelných vlakov prepravujúcich osoby a batožiny. Prevádzkovateľ celoštátnej a regionálnej dráhy vychádza pri vypracovaní cestovného poriadku z požiadaviek dopravcov.

(2) Návrh cestovného poriadku a návrh jeho zmien je prevádzkovateľ dráhy povinný prerokovať pred jeho zverejnením s krajským úradom, ktorého územným obvodom dráha prechádza.

§ 23

Dopravca, ktorý má na základe licencie prevádzkovať verejnú osobnú dopravu na električkovej, trolejbusovej, špeciálnej alebo na lanovej dráhe, je povinný predložiť pred začatím prevádzkovania dopravy na dráhe cestovný poriadok na schválenie príslušnému dráhovému správnomu úradu. Príslušným na schválenie cestovného poriadku je dráhový správny úrad, ktorý rozhodol o udelení licencie.

§ 24

(1) Cestovný poriadok celoštátnej dráhy a jeho zmeny nadobúdajú platnosť dňom určeným v dohode európskych železničných správ.

(2) Cestovný poriadok regionálnej dráhy a jeho zmeny nadobúdajú platnosť najskôr 15. deň po jeho zverejnení.

(3) Cestovný poriadok električkovej, trolejbusovej, špeciálnej a lanovej dráhy a jeho zmeny nadobúdajú platnosť najskôr 48 hodín po jeho zverejnení.

(4) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom spôsob vypracovania, obsah a zverejňovanie cestovného poriadku.

ŠTVRTÁ ČASŤ

PREVÁDZKOVANIE DOPRAVY NA DRÁHE

§ 25

Pravidlá prevádzkovania dopravy na dráhe

(1) Doprava na dráhe sa musí usporiadať tak, aby sa zabezpečila ochrana života a zdravia osôb, ochrana majetku a životného prostredia a aby sa osoby, zvieratá a veci prepravovali podľa pravidiel prevádzkovania dopravy na dráhe.

(2) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom pravidlá prevádzkovania dopravy na dráhe, ktoré podrobne upravujú obsah činností dopravcu potrebných na zabezpečovanie prepravných potrieb.

§ 26

Obmedzenie dopravy na dráhe

(1) Dopravca môže obmedziť dopravu na dráhe na nevyhnutne potrebný čas z dôvodu

- a) verejného záujmu v súvislosti s inou mimoriadnou dopravou na dráhe,
- b) bezpečnosti dopravy na dráhe,

c) nezjazdnosti dráhy v dôsledku nehody, živeľnej udalosti, mimoriadnej udalosti alebo rekonštrukcie dráhy.

(2) Dopravca je povinný obmedziť dopravu na dráhe na základe rozhodnutia orgánu štátnej správy v oblasti životného prostredia, v zdravotnej, veterinárnej a rastlinolekárskej oblasti a v oblasti nakladania s odpadmi a jadrového dozoru.

(3) Obmedzením dopravy na dráhe je dopravca viazaný a je povinný ho zverejniť. Obmedzenie nadobúda platnosť jeho zverejnením alebo v určenom termíne.

Povinnosti dopravcu

§ 27

(1) Dopravca je povinný

- a) vykonávať dopravu na dráhe podľa pravidiel prevádzkovania dopravy na dráhe, licencie a zmluvy uzavretej s prevádzkovateľom dráhy o prevádzkovaní dopravy na dráhe,
- b) používať pri prevádzkovaní dopravy na dráhe dráhové vozidlá s technickým preukazom vozidla a v technickom stave, ktorý zodpovedá schválenej technickej spôsobilosti (§ 50),
- c) zastaviť prevádzku dráhového vozidla, ktoré ohrozuje bezpečnosť a zdravie osôb, bezpečnosť majetku alebo životné prostredie nad únosnú mieru zaťaženia,
- d) zabezpečiť, aby dopravu na dráhe vykonávali osoby, ktoré spĺňajú predpísanú odbornú, zdravotnú, zmyslovú a psychologickú spôsobilosť,
- e) zabezpečiť, aby dráhové vozidlá viedli osoby, ktoré majú preukaz na vedenie dráhového vozidla,
- f) riadiť sa pri prevádzkovaní dopravy na dráhe pokynmi prevádzkovateľa dráhy týkajúcimi sa organizovania dopravy na dráhe,
- g) vystrojiť a označiť svojich zamestnancov, ktorí sú oprávnení dávať cestujúcim, odosielateľom a príjemcom pokyny na zachovanie bezpečnosti a plynulosti dopravy na dráhe,
- h) prepravovať ozbrojené sily,¹²⁾ ich príslušníkov a osobitne označené zásielky podľa podmienok určených v zmluve o výkonoch vo verejnom záujme (§ 30).

(2) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o vystrojení a označení zamestnancov dopravcu podľa odseku 1 písm. g).

§ 28

Dopravca, ktorý prevádzkuje verejnú osobnú dopravu na dráhe, je okrem povinností podľa § 27 povinný

- a) vykonávať dopravu na dráhe podľa cestovného poriadku a tarify,^{12a)}
- b) označiť jednotlivé dráhové vozidlá alebo ich súpravy určené na prepravu osôb názvom konečnej stanice (zastávky) s výnimkou lanových dráh, pri trolejbusových a električkových dráhach aj číslom linky a evidenčným číslom vozidla,
- c) zabezpečiť v dráhových vozidlách orientáciu a informovanosť cestujúcich a vytvárať podmienky na prepravu zdravotne postihnutých osôb a cestujúcich s detským kočíkom,
- d) informovať cestujúcich o poskytovaných službách a cenách za poskytované služby podľa osobitného predpisu.⁹⁾

§ 28a Oprávnenia dopravcu

(1) Dopravca je prostredníctvom vodiča alebo sprievodcu dráhového vozidla alebo iného svojho zamestnanca povereného výkonom kontroly alebo organizáciou prepravy oprávnený dávať cestujúcim pokyny a príkazy na zaistenie ich bezpečnosti alebo bezpečnosti a plynulosti prevádzky dráhy a prevádzky dopravy na dráhe. Tieto osoby môžu

- a) vylúčiť na najbližšej stanici alebo zastávke z prepravy osobu, ktorá nedodržiava prepravný poriadok, pokyny a príkazy dopravcu, zdržiava sa v dráhovom vozidle neoprávnene alebo svojím správaním narúša bezpečnú, pokojnú a pohodlnú prepravu, znečisťuje dráhové vozidlo alebo inak obťažuje cestujúcich, ako aj osobu nespôsobilú na prepravu podľa prepravného poriadku,
- b) vylúčiť z prepravy cestujúceho s batožinou alebo s jeho domácim zvieratom, ak sú prekážkou bezpečnej, pokojnej a pohodlnej prepravy cestujúcich alebo ak ohrozujú zdravie cestujúcich,
- c) uložiť cestujúcemu, ktorý sa nepreukáže platným cestovným lístkom, zaplatiť cestovné a úhradu [§ 46a ods. 2 písm. g)], alebo sa preukázať osobnými údajmi potrebnými na vymáhanie cestovného a úhrady.

§ 29 Preprava osôb, zvierat a vecí

(1) Dopravca prepraví za cenu podľa osobitného predpisu⁹⁾ osobu, ktorá o prepravu požiada, a prijme za cenu podľa osobitného predpisu⁹⁾ na prepravu cestovnú batožinu a zásielku podanú na prepravu, ak

- a) sú splnené zmluvné prepravné podmienky a podmienky ustanovené osobitným predpisom,¹³⁾
- b) preprave nebránia okolnosti, ktoré dopravca nemôže odvrátiť a ktorých odvrátenie nie je v jeho moci,
- c) prepravu možno uskutočniť zamestnancami dopravcu a zariadeniami vyhovujúcimi bežným prepravným potrebám.

(2) Podrobnosti prepravy osôb, zvierat a vecí upravuje prepravný poriadok, ak osobitný predpis neustanovuje inak.^{13a)} V prepravnom poriadku sa uvedie,

- a) za akých podmienok možno s dopravcom uzavrieť zmluvu o preprave osôb alebo zmluvu o preprave vecí,^{13b)}
- b) rozsah prepravnej povinnosti,
- c) rozsah práv a povinností cestujúcich, odosielateľov a príjemcov vecí pri preprave,
- d) podmienky prepravy detí, zdravotne postihnutých osôb, príručnej a cestovnej batožiny a domácich zvierat,^{13c)}
- e) rozsah zodpovednosti dopravcu pri nedodržaní podmienok prepravy a z toho vyplývajúce nároky cestujúcich, odosielateľov a príjemcov vecí, najmä náhrada škody, vrátenie cestovného a zľavy na cestovnom,
- f) požiadavky na odosielateľov vecí (zásielok).

(3) Prepravné poriadky sa vyhotovujú podľa vzorového prepravného poriadku, ktorý ustanoví ministerstvo pre každý druh dopravy na dráhe všeobecne záväzným právnym predpisom. V ňom tiež ustanoví, ktoré ustanovenia musia byť súčasťou každého prepravného poriadku dopravcu a ktoré ustanovenia môže dopravca upraviť podľa vlastných potrieb.

§ 30**Zmluva o výkonoch vo verejnom záujme**

(1) Zmluvou o výkonoch vo verejnom záujme sa dopravca zaväzuje poskytnúť štátu alebo orgánu územnej samosprávy výkony, ktoré by z hľadiska svojich obchodných záujmov neposkytoval vôbec alebo by ich neposkytoval v požadovanom rozsahu.

(2) Zo zmluvy o výkonoch vo verejnom záujme vznikne štátu alebo orgánu územnej samosprávy záväzok uhradiť dopravcovi stratu, ktorá vznikla v dôsledku plnenia zmluvného záväzku.

(3) Stratou sa rozumie rozdiel medzi cenou výkonov podľa osobitného predpisu⁹⁾ a cenou, za ktorú dopravca tieto výkony realizuje podľa zmluvy.

PIATA ČASŤ**SPOLOČNÉ PODMIENKY NA PREVÁDZKOVANIE DRÁHY A DOPRAVY NA DRÁHE****Oprávnenie****§ 31**

(1) Prevádzkovať dráhu môže právnická osoba alebo fyzická osoba na základe povolenia na prevádzkovanie dráhy, ak osobitný predpis¹⁴⁾ neustanovuje inak.

(2) Prevádzkovať dopravu na dráhe môže dopravca na základe licencie na prevádzkovanie dopravy na dráhe (ďalej len „licencia“), ak osobitný predpis¹⁴⁾ neustanovuje inak, a uzavretej zmluvy o prevádzkovaní dopravy na dráhe, ak nie je prevádzkovateľ dráhy a dopravca jedna osoba.

§ 32

(1) Povolenie na prevádzkovanie dráhy možno vydať a licenciu možno udeliť, ak

- a) fyzická osoba a jej zodpovedný zástupca, ak je ustanovený, dosiahli vek 18 rokov, sú spôsobilí na právne úkony, bezúhonní a odborne spôsobilí; žiadateľ nemusí spĺňať podmienky odbornej spôsobilosti, ak ich spĺňa jeho zodpovedný zástupca,
- b) členovia štatutárneho orgánu, ak je žiadateľom právnická osoba, dosiahli vek 18 rokov, sú spôsobilí na právne úkony, bezúhonní a aspoň jeden člen štatutárneho orgánu je odborne spôsobilý,
- c) hlavným predmetom činnosti žiadateľa je preprava osôb a tovaru.

(2) Podmienka uvedená v odseku 1 písm. c) sa nevzťahuje na prevádzkovanie vlečky a prevádzkovanie dopravy na vlečke.

§ 33

Za bezúhonného podľa § 32 sa nepovažuje ten, kto bol právoplatne odsúdený pre trestný čin spáchaný z nebanlivosti za konanie súvisiace s povoloanou činnosťou alebo s činnosťou, na ktorú sa udeľuje licencia, alebo pre trestný čin spáchaný úmyselne.

§ 34

Odbornú spôsobilosť preukazuje žiadateľ

- a) o vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy dokladom o ukončenom vysokoškolskom vzdelaní dopravného alebo technického, alebo ekonomického, alebo právnického zamerania a dokladom o vykonaní trojročnej praxe v odbore prevádzkovania dráh alebo dokladom o ukončení úplného stredného odborného vzdelania dopravného alebo technického, alebo ekonomického zamerania a dokladom o vykonaní päťročnej praxe v odbore prevádzkovania dráh,

- b) o udelenie licencie dokladom o ukončenom vysokoškolskom vzdelaní dopravného alebo technického, alebo ekonomického, alebo právnického zamerania a dokladom o vykonaní trojročnej praxe v odbore prevádzkovania dopravy na dráhe alebo dokladom o ukončení úplného stredného odborného vzdelania dopravného alebo technického, alebo ekonomického zamerania a dokladom o vykonaní päťročnej praxe v odbore prevádzkovania dopravy na dráhe.

Žiadosť o vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy

§ 35

(1) Žiadosť o vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy, ak ide o právnickú osobu, musí obsahovať

- a) obchodné meno, sídlo, právnu formu, ako aj meno, priezvisko a bydlisko osoby alebo osôb, ktoré sú jej štatutárnym orgánom,
- b) identifikačné číslo, ak bolo pridelené,
- c) označenie vlastníka dráhy,
- d) označenie dráhy a jej opis,
- e) údaje o časovom rozsahu prevádzkovania dráhy.

(2) Právnická osoba žiadosť o vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy doloží

- a) výpisom z registra trestov všetkých členov štatutárneho orgánu nie starším ako tri mesiace,
- b) výpisom z obchodného registra,
- c) dokladom preukazujúcim odbornú spôsobilosť aspoň jedného z členov štatutárneho orgánu,
- d) dokladom osvedčujúcim právny vzťah žiadateľa k dráhe,
- e) dokladom preukazujúcim technickú spôsobilosť dráhy na jej prevádzkovanie,
- f) dokladom o zaplatení správneho poplatku.

(3) Žiadosť o vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy, ak ide o fyzickú osobu, musí obsahovať

- a) meno, priezvisko, bydlisko a rodné číslo žiadateľa,
- b) meno, priezvisko, bydlisko a rodné číslo zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený,
- c) obchodné meno,
- d) označenie vlastníka dráhy,
- e) označenie dráhy a jej opis,
- f) údaje o časovom rozsahu prevádzkovania dráhy.

(4) Fyzická osoba žiadosť o vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy doloží

- a) výpisom z registra trestov nie starším ako tri mesiace,
- b) výpisom z registra trestov zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený, nie starším ako tri mesiace,
- c) písomným dokladom o existencii zmluvného vzťahu medzi žiadateľom a zodpovedným zástupcom, ak je ustanovený,
- d) dokladom preukazujúcim jej odbornú spôsobilosť alebo odbornú spôsobilosť zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený,
- e) dokladom osvedčujúcim právny vzťah žiadateľa k dráhe,

- f) dokladom preukazujúcim technickú spôsobilosť dráhy na jej prevádzkovanie,
- g) dokladom o zaplatení správneho poplatku.

Povolenie na prevádzkovanie dráhy

§ 36

(1) Povolenie na prevádzkovanie dráhy vydáva na základe žiadosti príslušný dráhový správny úrad.

(2) Príslušný dráhový správny úrad rozhodne o vydaní povolenia na prevádzkovanie dráhy do 60 dní od doručenia žiadosti o vydanie povolenia.

(3) Príslušný dráhový správny úrad v rozhodnutí o vydaní povolenia na prevádzkovanie dráhy určí podmienky na riadne a bezpečné prevádzkovanie dráhy, najmä podmienky pre prevádzkovateľa dráhy, aby najneskôr ku dňu začatia prevádzkovania dráhy upravil podrobnosti o organizovaní dráhy a dopravy na dráhe, o odbornej spôsobilosti zamestnancov zabezpečujúcich prevádzkovanie dráhy a organizovanie dopravy na dráhe.

(4) Povolenie na prevádzkovanie dráhy nemožno previesť na inú osobu; povolenie neprechádza na právneho nástupcu.

§ 37

(1) Povolenie na prevádzkovanie dráhy vydané právnickej osobe obsahuje

- a) obchodné meno, sídlo, právnu formu, ako aj meno, priezvisko a bydlisko osoby alebo osôb, ktoré sú jej štatutárnym orgánom,
- b) identifikačné číslo, ak bolo pridelené.

(2) Povolenie na prevádzkovanie dráhy vydané fyzickej osobe obsahuje

- a) meno, priezvisko, bydlisko a rodné číslo prevádzkovateľa dráhy, ako aj zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený,
- b) obchodné meno.

(3) Povolenie na prevádzkovanie dráhy vydané právnickej osobe alebo fyzickej osobe okrem údajov uvedených v odsekoch 1 a 2 ďalej obsahuje

- a) vlastníka dráhy,
- b) označenie prevádzkovanej dráhy a jej opis,
- c) časový rozsah prevádzkovania dráhy,
- d) dátum začatia prevádzkovania dráhy,
- e) dobu, na akú sa povolenie vydáva,
- f) ďalšie podmienky na prevádzkovanie dráhy.

§ 38

(1) Povolenie na prevádzkovanie dráhy zaniká

- a) dňom právoplatnosti rozhodnutia príslušného dráhového správneho úradu o zrušení povolenia na prevádzkovanie dráhy, ak prevádzkovateľ dráhy prestal spĺňať predpoklady na vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy alebo porušil povinnosti ustanovené týmto zákonom, alebo podal návrh na zrušenie povolenia na prevádzkovanie dráhy,
- b) uplynutím doby, na akú bolo povolenie na prevádzkovanie dráhy vydané,

- c) dňom zániku právnickej osoby, ktorá je držiteľom povolenia na prevádzkovanie dráhy,
- d) dňom smrti fyzickej osoby, ktorá je držiteľom povolenia na prevádzkovanie dráhy.

(2) Pred podaním návrhu na zrušenie povolenia na prevádzkovanie dráhy [odsek 1 písm. a)] je prevádzkovateľ dráhy povinný písomne oznámiť príslušnému dráhovému správnomu úradu túto skutočnosť najmenej rok pred podaním tohto návrhu. Súčasne je povinný v rovnakej lehote oznámiť túto skutočnosť aj vlastníkovi dráhy.

Žiadosť o udelenie licencie

§ 39

(1) Žiadosť o udelenie licencie, ak ide o právnickú osobu, musí obsahovať

- a) obchodné meno, sídlo, právnu formu, ako aj meno, priezvisko a bydlisko osoby alebo osôb, ktoré sú jej štatutárnym orgánom,
- b) identifikačné číslo, ak bolo pridelené.

(2) Žiadosť o udelenie licencie, ak ide o fyzickú osobu, musí obsahovať

- a) meno, priezvisko, bydlisko a rodné číslo žiadateľa,
- b) meno, priezvisko, bydlisko a rodné číslo zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený,
- c) obchodné meno.

(3) Žiadosť právnickej osoby alebo fyzickej osoby o udelenie licencie musí ďalej obsahovať

- a) údaje o dráhe, na ktorej sa má prevádzkovať doprava na dráhe, a údaj, v ktorých úsekoch dráhy (traťový úsek, trasa linky) chce žiadateľ prevádzkovať dopravu na dráhe,
- b) označenie prevádzkovateľa dráhy,
- c) údaje vzťahujúce sa na druh dopravy a rozsah služieb poskytovaných v súvislosti s prepravou osôb, zvierat a vecí,
- d) údaje o rozsahu a množstve dopravy v určitom časovom období,
- e) údaje o počte a druhu prevádzkovaných dráhových vozidiel,
- f) návrh časového vedenia požadovaných spojov, pokiaľ ide o verejnú osobnú dopravu na dráhe; pri električkovej, trolejbusovej a špeciálnej dráhe aj návrh trás liniek vrátane zastávok na nástup a výstup a určenie východiskovej a cieľovej zastávky,
- g) dobu, na akú sa žiada udelenie licencie.

§ 40

(1) Právnická osoba žiadosť o udelenie licencie doloží

- a) výpisom z registra trestov všetkých členov štatutárneho orgánu nie starším ako tri mesiace,
- b) výpisom z obchodného registra,
- c) dokladom preukazujúcim odbornú spôsobilosť aspoň jedného z členov štatutárneho orgánu,
- d) dokladom o zaplatení správneho poplatku.

(2) Fyzická osoba žiadosť o udelenie licencie doloží

- a) výpisom z registra trestov nie starším ako tri mesiace,
- b) výpisom z registra trestov zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený, nie starším ako tri mesiace,

- c) písomným dokladom o existencii zmluvného vzťahu medzi žiadateľom a zodpovedným zástupcom, ak je ustanovený,
- d) dokladom preukazujúcim jej odbornú spôsobilosť alebo odbornú spôsobilosť zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený,
- e) dokladom o zaplatení správneho poplatku.

Licencia

§ 41

(1) Licenciu udeľuje na základe žiadosti príslušný dráhový správny úrad.

(2) Príslušný dráhový správny úrad rozhodne o udelení licencie do 60 dní od doručenia žiadosti o udelenie licencie.

(3) Príslušný dráhový správny úrad licenciu neudeľí, ak to neumožňuje dopravná priepustnosť dráhy, na ktorej sa má prevádzkovať doprava na dráhe, alebo technické podmienky dráhy.

(4) Príslušný dráhový správny úrad v rozhodnutí o udelení licencie určí podmienky na prevádzkovanie dopravy na dráhe týkajúce sa najmä zabezpečenia dopravných potrieb územia a bezpečnosti dopravy na dráhe.

§ 42

(1) Licencia udelená právnickej osobe obsahuje

- a) obchodné meno, sídlo, právnu formu, ako aj meno, priezvisko a bydlisko osoby alebo osôb, ktoré sú jej štatutárnym orgánom,
- b) identifikačné číslo, ak bolo pridelené.

(2) Licencia udelená fyzickej osobe obsahuje

- a) meno, priezvisko, bydlisko a rodné číslo fyzickej osoby, ktorá bude vykonávať dopravu na dráhe, ako aj zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený,
- b) obchodné meno.

(3) Licencia udelená právnickej osobe alebo fyzickej osobe okrem údajov uvedených v odsekoch 1 a 2 ďalej obsahuje

- a) označenie dráhy (úsek trate, trasy linky), na ktorej je dopravca oprávnený prevádzkovať dopravu na dráhe, názvy staníc (zastávok) a určenie východiskovej a cieľovej stanice (zastávky),
- b) označenie prevádzkovateľa dráhy,
- c) druh dopravy a rozsah dopravy vrátane rozsahu bezbariérovej prepravy zdravotne postihnutých osôb a rozsah poskytovaných služieb,
- d) dátum začatia prevádzkovania dopravy na dráhe,
- e) dobu, na akú sa licencia udeľuje,
- f) ďalšie podmienky prevádzkovania dopravy na dráhe.

§ 43

(1) Príslušný dráhový správny úrad rozhodne o zmene licencie, ak

- a) je to nevyhnutné na dodržanie záväzkov vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

- b) sa zmenili údaje uvedené v žiadosti o udelenie licencie,
- c) to vyžaduje verejný záujem o uspokojovanie prepravných potrieb alebo bezpečnosť dopravy na dráhe.

(2) Držiteľ licencie je povinný oznámiť príslušnému dráhovému správne mu úradu všetky zmeny týkajúce sa údajov uvedených v žiadosti o udelenie licencie alebo plnenia podmienok určených v licencii do 15 dní od vzniku týchto zmien.

§ 44

Príslušný dráhový správny úrad môže licenciu odňať, ak držiteľ licencie

- a) porušuje povinnosti ustanovené týmto zákonom,
- b) neplní podmienky určené v licencii,
- c) požiadal o odňatie licencie.

§ 45

Licencia stráca platnosť

- a) uplynutím doby, na akú bola udelená,
- b) dňom zániku právnickej osoby, ktorá je držiteľom licencie,
- c) uplynutím 30 dní od smrti fyzickej osoby, ktorá je držiteľom licencie,
- d) dňom právoplatnosti rozhodnutia príslušného dráhového správneho úradu o odňatí licencie.

§ 46

Odborná, zdravotná, zmyslová a psychologická spôsobilosť

(1) Osoby, ktoré zabezpečujú prevádzkovanie dráhy alebo prevádzkovanie dopravy na dráhe, musia byť odborne, zdravotne, zmyslovo a psychologicky spôsobilé.

(2) Odbornú spôsobilosť zamestnancov prevádzkovateľa dráhy a prevádzkovateľa dopravy na dráhe overuje právnická osoba poverená ministerstvom. Osvedčenie o odbornej spôsobilosti vydáva príslušný dráhový správny úrad.

(3) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podmienky získania a odňatia osvedčenia o odbornej spôsobilosti, spôsob overovania odbornej spôsobilosti, okruh činností, na ktoré sa preukazuje odborná spôsobilosť, a rozsah potrebných odborných znalostí na pracovné činnosti zabezpečujúce prevádzkovanie dráhy a prevádzkovanie dopravy na dráhe.

(4) Ministerstvo po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom rozsah, postup a spôsob posudzovania zdravotnej, zmyslovej a psychologickéj spôsobilosti osôb na pracovné činnosti zabezpečujúce prevádzkovanie dráhy a prevádzkovanie dopravy na dráhe.

Práva a povinnosti cestujúcich

§ 46a

(1) Cestujúci má právo

- a) na bezpečnú, pokojnú a pohodlnú prepravu dráhovým vozidlom, na ktoré má cestovný lístok, miestenku, a to do stanice alebo zastávky, po ktorú zaplatil cestovné,
- b) na miesto podľa miestenky kúpenej pred nastúpením do vlaku, ak toto miesto zaujme najneskôr 10 minút po odchode vlaku zo stanice, z ktorej miestenka platí,

- c) na prepravu príručnej batožiny, a ak to umožňuje prepravný poriadok alebo zmluva o preprave osôb, aj cestovnej batožiny a domácich zvierat tým istým dráhovým vozidlom,
- d) požadovať od sprievodcu dráhového vozidla alebo od iného zamestnanca povereného organizáciou prepravy potrebné informácie týkajúce sa podmienok jeho prepravy,
- e) na vrátenie cestovného a úhrad za batožinu a domáce zvieratá alebo na náhradnú prepravu, ak sa preprava neuskutočnila alebo sa uskutočnila oneskorene, alebo dopravca nedodrжал svoje záväzky zo zmluvy o preprave osôb, a to podľa prepravného poriadku dopravcu; právo na náhradu škody nie je tým dotknuté.

(2) Cestujúci je povinný

- a) mať platný cestovný lístok pri nastúpení do dráhového vozidla, ak mu ho vydala výdajňa cestovných lístkov mimo dráhového vozidla, alebo bezprostredne po nastúpení do dráhového vozidla, ak ho vydáva vodič alebo sprievodca dráhového vozidla alebo ak sa cestovný lístok stáva platným až jeho označením v dráhovom vozidle, ako aj po celý čas prepravy a pri vystupovaní z dráhového vozidla,
- b) mať platnú miestenku v dráhovom vozidle, ktoré je na prepravu s miestenkou označené,
- c) správať sa tak, aby nenarúšal bezpečnú a pokojnú prepravu ostatných cestujúcich, nepoškodzoval dráhové vozidlo a zariadenia dopravcu slúžiace cestujúcim, neznečisťoval dráhové vozidlo a priestory dopravcu určené cestujúcim a neobťažoval ostatných cestujúcich, vodiča ani sprievodcu dráhového vozidla,
- d) rešpektovať pokyny a príkazy vodiča alebo sprievodcu dráhového vozidla, alebo iného zamestnanca povereného výkonom kontroly, alebo organizáciou prepravy, ktoré smerujú na zaistenie jeho bezpečnosti a bezpečnosti ostatných cestujúcich alebo bezpečnosti a plynulosti prevádzky dráhy a prevádzky dopravy na dráhe,
- e) nastupovať do dráhového vozidla a vystupovať z neho iba v staniciach alebo na zastávkach, keď dráhové vozidlo nie je v pohybe, na električkovej, trolejbusovej a lanovej dráhe, len keď vodič alebo sprievodca dráhového vozidla dá na to pokyn; nastupovať a vystupovať mimo stanice alebo zastávky možno iba na pokyn vodiča alebo sprievodcu dráhového vozidla,
- f) zaplatiť cestovné a prepravné za batožinu a zvieratá podľa tarify, ako aj ďalšie úhrady za poškodenie alebo znečistenie dráhového vozidla podľa prepravného poriadku,
- g) preukázať sa platným cestovným lístkom na výzvu vodiča alebo sprievodcu dráhového vozidla, alebo iného zamestnanca povereného výkonom kontroly. Ak sa pri kontrole nemôže preukázať platným cestovným lístkom, je povinný zaplatiť cestovné a úhradu podľa odsekov 3 až 7 alebo sa preukázať osobnými údajmi potrebnými na vymáhanie cestovného.

(3) Úhrada pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom podľa odseku 2 písm. g) na železničnej dráhe je

- a) desaťnásobok cestovného bez príplatkov a zliav v prvom tarifnom pásme, ak cestujúci skutočnosť, že cestuje bez platného cestovného lístka, sprievodcovi ohlási bez vyzvania,
- b) stonásobok cestovného bez príplatkov a zliav v prvom tarifnom pásme, ak cestujúci skutočnosť, že cestuje bez platného cestovného lístka, sprievodcovi neohlási.

(4) Úhrada podľa odseku 2 písm. g) sa neplatí v prípadoch, ak cestujúci nastúpi v stanici, v ktorej nie je výdajňa cestovných lístkov, alebo ak je výdajňa cestovných lístkov v čase odchodu dráhového vozidla zatvorená. Ostatné prípady, keď sa táto úhrada neplatí, ustanoví tarifa.

(5) Ak cestujúci bez platného cestovného lístka nemôže preukázať svoju nástupnú stanicu, je povinný zaplatiť cestovné z východiskovej stanice vlaku do svojej cieľovej stanice. V prípade

medzinárodnej verejnej osobnej dopravy je cestujúci povinný zaplatiť cestovné z pohraničnej priechodovej stanice do svojej cieľovej stanice.

(6) Ak cestujúci nastúpi bez platnej miestenky do povinnej miestenkového vlaku, je povinný zaplatiť miestenku a úhradu vo výške 100 Sk.

(7) Úhrada pri nepreukázaní sa cestujúceho platným cestovným lístkom podľa odseku 2 písm. g) na električkovej, trolejbusovej a špeciálnej dráhe je stonásobok a na lanovej dráhe desaťnásobok základného cestovného bez príplatkov a zliav.

§ 47

(1) Pri styku s dráhou sú cestujúci, odosielatelia a príjemcovia povinní zachovávať opatrnosť primeranú povahe dráhy, starať sa o vlastnú bezpečnosť a zdržať sa všetkého, čo by mohlo ohroziť alebo obmedziť prevádzku dráhy a bezpečnosť osôb, zvierat a vecí.

(2) Cestujúci, odosielatelia a príjemcovia sú povinní dodržiavať prepravné podmienky a dbať na pokyny udeľované zamestnancami, ktorých určí prevádzkovateľ dráhy alebo dopravca v súvislosti s prepravou. Vstup cestujúcich, odosielateľov a príjemcov do obvodu dráhy je povolený len v priestoroch na to určených a označených.

§ 48

Nehody a mimoriadne udalosti

(1) Nehoda pri prevádzkovaní dráhy je taká udalosť v doprave na dráhe, ku ktorej došlo v súvislosti s pohybom dráhového vozidla a ktorá má za následok smrť alebo ujmu na zdraví osoby, väčšiu škodu na majetku¹⁵⁾ alebo ohrozenie života a zdravia osôb a poškodenie životného prostredia.¹⁶⁾

(2) Prevádzkovateľ dráhy alebo dopravca je povinný nehodu a každú mimoriadnu udalosť v doprave na dráhe, ktorá nesúvisí s pohybom dráhového vozidla a má rovnaký následok ako nehoda podľa odseku 1, bezodkladne oznámiť orgánom činným v trestnom konaní.

(3) Prevádzkovateľ dráhy alebo dopravca je oprávnený odstrániť prekážku, alebo zmeniť pôvodný stav na mieste nehody pred príchodom orgánov činných v trestnom konaní len vtedy, ak je potrebné

- a) vyslobodiť osoby v súvislosti s bezprostredným ohrozením zdravia alebo života,
- b) zabrániť ďalším škodám,
- c) zabrániť ekologickým haváriám,
- d) uvoľniť časť dráhy na obnovenie prevádzky na dráhe, ak tomu nebránia iné okolnosti.

(4) Ak prevádzkovateľ dráhy alebo dopravca odstráni prekážku, alebo zmení pôvodný stav na mieste nehody pred príchodom orgánov činných v trestnom konaní podľa odseku 3, je povinný zdokumentovať stav pred odstránením prekážky alebo pred zmenou pôvodného stavu na mieste nehody.

(5) Prevádzkovateľ dráhy a dopravca sú povinní viesť evidenciu nehôd, mimoriadnych udalostí a ich príčin.

(6) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom kategorizáciu nehôd, mimoriadnych udalostí a spôsob ich ohlasovania.

ŠIESTA ČASŤ
DRÁHOVÉ VOZIDLÁ, URČENÉ TECHNICKÉ ZARIADENIA A URČENÉ ČINNOSTI

Dráhové vozidlá

§ 49

(1) Dráhové vozidlá svojou konštrukciou a technickým stavom musia zaručovať bezpečnosť dopravy na dráhe, bezpečnosť prepravovaných osôb, zvierat a vecí, bezpečnosť obsluhujúcich osôb a musia zodpovedať požiadavkám ochrany zdravia ľudí a ochrany životného prostredia.

(2) O schválení typu dráhového vozidla rozhoduje na základe žiadosti výrobcu vozidla príslušný dráhový správny úrad.

(3) Podmienky schválenia typu dráhového vozidla sú:

- a) splnenie technických podmienok,
- b) kladný výsledok skúšky dráhového vozidla.

(4) Skúšku dráhového vozidla je povinný zabezpečiť výrobca alebo dovozca dráhového vozidla na vlastné náklady u právnickej osoby, ktorú poverí ministerstvo.

(5) Podstatnú zmenu na dráhovom vozidle znamenajúcu odchýlku od schváleného typu schvaľuje príslušný dráhový správny úrad.

(6) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom technické podmienky schválenia typu dráhového vozidla, vymedzenie podstatných zmien typu schváleného dráhového vozidla a podmienky schválenia týchto zmien.

§ 50

(1) Pred uvedením dráhového vozidla do prevádzky sa musí okrem preukázanej zhody so schváleným typom overiť aj jeho technická spôsobilosť na prevádzku. Zhodu so schváleným typom preukazuje výrobca dráhového vozidla alebo dovozca typovým osvedčením pre každé dráhové vozidlo.

(2) Technická spôsobilosť dráhového vozidla na prevádzku sa overuje vykonaním technickej kontroly a pri určených dráhových vozidlách aj vykonaním technicko-bezpečnostnej skúšky. Technickú spôsobilosť dráhového vozidla na prevádzku overuje právnická osoba, ktorú poverí ministerstvo (ďalej len „poverená osoba“), za úhradu podľa osobitného predpisu.⁹⁾ Na základe kladného výsledku overenia príslušný dráhový správny úrad schváli technickú spôsobilosť dráhového vozidla a vydá technický preukaz dráhového vozidla.

(3) Na činnosť poverených osôb podľa odseku 2 sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.¹⁷⁾

(4) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom rozsah, spôsob a podmienky overovania a schvaľovania technickej spôsobilosti dráhového vozidla na prevádzku a určí, ktoré dráhové vozidlá podliehajú technicko-bezpečnostnej skúške.

§ 51

(1) Dráhové vozidlá v prevádzke podliehajú pravidelným technickým kontrolám, ktorými sa overuje technický stav dráhového vozidla.

(2) Ak technický stav dráhového vozidla nezaručuje bezpečnosť dopravy na dráhe alebo dráhové vozidlo nemá vlastnosti schváleného typu dráhového vozidla, príslušný dráhový správny úrad rozhodne o nespôsobilosti dráhového vozidla na prevádzku a odoberie technický preukaz dráhového vozidla.

(3) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom, ktoré dráhové vozidlá v prevádzke podliehajú pravidelným technickým kontrolám, a určí rozsah, spôsob a podmienky vykonávania kontroly technického stavu dráhového vozidla a spôsob vydávania technického preukazu dráhového vozidla.

Spôsobilosť na vedenie dráhových vozidiel

§ 52

(1) Dráhové vozidlo môžu viesť len osoby s preukazom na vedenie dráhového vozidla.

(2) Preukaz na vedenie dráhového vozidla vydáva príslušný dráhový správny úrad žiadateľovi, ktorý preukázal odbornú spôsobilosť vykonanou skúškou. Skúške sa môže podrobiť žiadateľ, ktorý

- a) dosiahol vek a vzdelanie určené na vedenie dráhového vozidla pre jednotlivé druhy dráh,
- b) je spoľahlivý na vedenie dráhového vozidla (§ 53),
- c) preukázal svoju zdravotnú, zmyslovú a psychologickú spôsobilosť,
- d) podrobil sa predpísanej výučbe a výcviku.

(3) Príslušný dráhový správny úrad nariadi preskúšanie odbornej, zdravotnej, zmyslovej a psychologickú spôsobilosti osôb na vedenie dráhového vozidla, ak pri vedení dráhového vozidla vykazujú závažné nedostatky, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť dopravy na dráhe. Podľa výsledku preskúšania môže príslušný dráhový správny úrad rozhodnúť o zákaze vedenia dráhového vozidla alebo o jeho obmedzení. V prípade rozhodnutia o zákaze vedenia dráhového vozidla príslušný dráhový správny úrad odníme osobe preukaz na vedenie dráhového vozidla.

(4) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podmienky veku, vzdelania, rozsah potrebných odborných znalostí, spôsob uskutočnenia výučby, výcviku a spôsob vykonania skúšky na vydanie preukazu na vedenie dráhového vozidla.

(5) Ministerstvo po dohode s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky vydá všeobecne záväzný právny predpis o vykonávaní výučby, výcviku a skúšok žiadateľov o preukaz vodiča na vedenie električiek a trolejbusov.

§ 53

Spoľahlivý na vedenie dráhového vozidla nie je ten,

- a) kto bol právoplatne odsúdený pre trestný čin, ktorého skutková podstata súvisí s vedením dráhového vozidla,
- b) komu súd uložil trest zákazu činnosti spočívajúci vo vedení vozidla.

Určené technické zariadenia a určené činnosti

§ 54

(1) Dopravné, elektrické, plynové, tlakové, zdvíhacie technické zariadenia vrátane zariadení na ochranu pred účinkami atmosférickej a statickej elektriny, na ochranu pred negatívnymi účinkami spätných trakčných prúdov, kontajnery a vymeniteľné nadstavby, ktoré sa konštruujú a vyrábajú

na prevádzkovanie dráhy alebo prevádzkovanie dopravy na dráhe, alebo slúžia na zabezpečenie prevádzkovania dráhy alebo dopravy na dráhe, sú určené technické zariadenia.

(2) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom konkretizáciu určených technických zariadení, podmienky na projektovanie, konštruovanie, výrobu a prevádzku určených technických zariadení a prípady posudzovania, archivovania dokumentácie určených technických zariadení príslušným dráhovým správnym úradom.

§ 55

(1) Projektovanie, konštrukcia, výroba, vykonávanie montáží, prehliadok, údržby, opráv, rekonštrukcií, obsluhy, revízií a skúšok určených technických zariadení, ako aj zváranie a nedeštruktívne skúšanie dráhových ocelových mostných konštrukcií, konštrukcií podobných mostom, koľajníc, dráhových vozidiel, plnenie kovových tlakových nádob používaných na dráhach plynmi, plnenie nádržkových vozňov, nádržkových kontajnerov a vymeniteľných nadstavieb plynmi a ostatnými nebezpečnými látkami sú určené činnosti.

(2) Určené činnosti podľa odseku 1 môžu vykonávať právnické osoby na základe oprávnenia na vykonávanie určených činností len odborne spôsobilými fyzickými osobami. Oprávnenie na vykonávanie určených činností pre právnické osoby vydáva a odníma príslušný dráhový správny úrad.

(3) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podmienky na získanie a odňatie oprávnenia právnických osôb na vykonávanie určených činností, ako aj podmienky odbornej spôsobilosti fyzických osôb vykonávajúcich určené činnosti.

§ 56

(1) Pred uvedením určeného technického zariadenia do prevádzky sa musí overiť a schváliť jeho spôsobilosť na prevádzku. Spôsobilosťou určeného technického zariadenia na prevádzku sa rozumie jeho technický stav zaručujúci jeho bezpečnú prevádzku. Spôsobilosť určeného technického zariadenia na prevádzku overuje a schvaľuje príslušný dráhový správny úrad.

(2) Prevádzkovateľ určených technických zariadení môže prevádzkovať len určené technické zariadenia, ktoré sú spôsobilé na prevádzku.

(3) Ak príslušný dráhový správny úrad zistí, že určené technické zariadenie má také závažné nedostatky, že nemožno zaručiť jeho bezpečnú prevádzku, rozhodne o obmedzení alebo o vyradení určeného technického zariadenia z prevádzky.

(4) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti overovania a schvaľovania spôsobilosti určených technických zariadení na prevádzku a určí lehoty, v ktorých prevádzkované určené technické zariadenia podliehajú overovaniu spôsobilosti.

§ 57

(1) Revízie, prehliadky, skúšky a obsluhu určených technických zariadení v prevádzke môžu vykonávať len fyzické osoby, ktoré majú osvedčenie o odbornej spôsobilosti.

(2) Ak príslušný dráhový správny úrad zistí, že fyzická osoba vykonávajúca revízie, prehliadky, skúšky a obsluhu určeného technického zariadenia vykazuje nedostatky vo svojej činnosti, ktoré ovplyvňujú overovanie technickej spôsobilosti a bezpečnosť prevádzky určeného technického zariadenia, odníme jej osvedčenie o odbornej spôsobilosti.

(3) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podmienky získania a odňatia osvedčenia o odbornej spôsobilosti na vykonávanie činností podľa odseku 1 a spôsob jej overovania.

SIEDMA ČASŤ SANKCIE

Pokuty

§ 58

Príslušný dráhový správny úrad môže uložiť pokutu až do výšky 1 000 000 Sk vlastníkovi celoštátnej alebo regionálnej dráhy, ktorý

- a) nezabezpečí, aby dráha bola prevádzkyschopná,
- b) nezabezpečí a neumožní prevádzkovanie dráhy oprávneným prevádzkovateľom dráhy.

§ 59

(1) Príslušný dráhový správny úrad môže uložiť pokutu až do výšky 1 000 000 Sk prevádzkovateľovi dráhy, ktorý

- a) prevádzkuje dráhu bez povolenia na prevádzkovanie dráhy alebo v rozpore s týmto povolením,
- b) porušuje pravidlá prevádzkovania dráhy alebo neplní podmienky určené v rozhodnutí o vydaní povolenia na prevádzkovanie dráhy,
- c) umožní pri prevádzkovaní dráhy výkon činností fyzickej osobe, ktorá nespĺňa podmienky odbornej, zdravotnej, zmyslovej a psychologickéj spôsobilosti,
- d) neumožní prevádzkovať dopravu na celoštátnej a regionálnej dráhe dopravcovi, ktorý má na to licenciu,
- e) neoprávnene zastaví prevádzku celoštátnej alebo regionálnej dráhy.

(2) Príslušný dráhový správny úrad môže uložiť pokutu až do výšky 500 000 Sk prevádzkovateľovi dráhy, ktorý nespĺní oznamovaciu povinnosť podľa § 38 ods. 2.

§ 60

(1) Príslušný dráhový správny úrad môže uložiť pokutu až do výšky 1 000 000 Sk dopravcovi, ktorý

- a) prevádzkuje dopravu na dráhe bez licencie alebo v rozpore s touto licenciou,
- b) porušuje pravidlá prevádzkovania dopravy na dráhe alebo neplní podmienky určené v rozhodnutí o udelení licencie a v zmluve uzavretej s prevádzkovateľom dráhy,
- c) porušuje povinnosti určené na prepravu nebezpečných vecí,
- d) porušuje povinnosti vyplývajúce z pokynov prevádzkovateľa dráhy vydaných pri organizovaní dopravy na dráhe,
- e) umožní vedenie dráhového vozidla osobe bez preukazu na vedenie dráhového vozidla,
- f) umožní pri prevádzkovaní dopravy na dráhe výkon činnosti fyzickej osobe, ktorá nespĺňa podmienky odbornej, zdravotnej, zmyslovej a psychologickéj spôsobilosti,
- g) používa pri prevádzkovaní dopravy na dráhe dráhové vozidlo bez technického preukazu vozidla (§ 50 a 51) alebo v technickom stave, ktorý nezodpovedá schválenej technickej spôsobilosti.

§ 61

(1) Príslušný dráhový správny úrad môže uložiť pokutu až do výšky 1 000 000 Sk prevádzkovateľovi určeného technického zariadenia, ktorý prevádzkuje také zariadenie bez overenej a schválenej spôsobilosti na prevádzku.

(2) Príslušný dráhový správny úrad môže uložiť pokutu až do výšky 500 000 Sk právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie, ktorá

- a) neodstránila zdroj ohrozenia alebo rušenia prevádzkovania dráhy alebo dopravy na dráhe,
- b) svojou činnosťou poškodila dráhové zariadenie alebo vedenie.

§ 62

(1) Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa príslušný dráhový správny úrad dozvedel o porušení uvedených povinností a o tom, kto za porušenie povinností zodpovedá, najneskôr do troch rokov od doby, keď k porušeniu povinností došlo.

(2) Pri určení výšky pokuty sa prihliada na závažnosť a dobu trvania protiprávneho konania a na rozsah spôsobenej škody.

(3) Výnosy pokút uložených podľa § 58 až 61 sú príjmom štátneho rozpočtu.

ÔSMA ČASŤ**ŠTÁTNA SPRÁVA A ŠTÁTNY DOZOR VO VECIACH DRÁH****Štátna správa****§ 63**

Štátnu správu vo veciach dráh vrátane štátneho dozoru vykonávajú dráhové správne úrady, ktorými sú ministerstvo, Štátny dráhový úrad a krajské úrady.

§ 64

(1) Štátny dráhový úrad je orgán štátnej správy so sídlom v Bratislave, ktorý vykonáva pôsobnosť podľa tohto zákona s výnimkou vecí, o ktorých rozhoduje ministerstvo a krajské úrady.

(2) Na čele Štátneho dráhového úradu je riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva minister dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky (ďalej len „minister“).

(3) Podrobnosti o organizácii Štátneho dráhového úradu upraví štatút, ktorý schvaľuje minister.

§ 65

Ministerstvo

- a) riadi výkon štátnej správy vo veciach dráh vrátane výkonu štátneho dozoru,
- b) koordinuje činnosti pri výkone štátnej správy podľa tohto zákona s inými ústrednými orgánmi štátnej správy,
- c) je v správnom konaní odvolacím orgánom proti rozhodnutiam Štátneho dráhového úradu a okresných úradov,
- d) rozhoduje po dohode s Ministerstvom obrany Slovenskej republiky o zrušení celoštátnej dráhy alebo regionálnej dráhy,
- e) rozhoduje po dohode s Ministerstvom obrany Slovenskej republiky o zaradení železničnej dráhy do príslušnej kategórie dráhy a o zmenách tohto zaradenia s výnimkou ustanovenia § 70,

- f) rozhoduje o názvoch a zmenách názvov staníc (zastávok) na celoštátnych a regionálnych dráhach,
- g) dáva súhlas na povolenie výnimky na križovanie železničných dráh s pozemnými komunikáciami na úrovni koľají,
- h) schvaľuje typy dráhového vozidla a ich podstatné zmeny znamenajúce odchýlku od schváleného typu dráhového vozidla,
- i) poveruje právnické osoby na overovanie odbornej spôsobilosti zamestnancov prevádzkovateľa dráhy a dopravcu a na overovanie technickej spôsobilosti dráhových vozidiel na prevádzku a zverejňuje zoznam poverených osôb.

§ 66

(1) Krajské úrady vykonávajú pôsobnosť podľa tohto zákona vo veciach električkových, trolejbusových, špeciálnych a lanových dráh s výnimkou

- a) schvaľovania typu dráhového vozidla a jeho podstatnej zmeny,
- b) overovania a schvaľovania spôsobilosti určených technických zariadení na prevádzku,
- c) rozhodovania o vyradení alebo obmedzení určených technických zariadení z prevádzky,
- d) vydávania a odnímania oprávnení právnických osôb na vykonávanie určených činností (§ 55),
- e) vydávania a odnímania osvedčení o odbornej spôsobilosti fyzických osôb na vykonávanie revízií, prehliadok, skúšok a obsluhy určených technických zariadení (§ 57),
- f) vydávania preukazu spôsobilosti na vedenie lanových dráh,
- g) poverovania právnických osôb na overovanie odbornej spôsobilosti zamestnancov prevádzkovateľa dráhy a dopravcu a na overovanie technickej spôsobilosti dráhových vozidiel na prevádzku a zverejňovania zoznamu poverených osôb.

(2) Príslušný na rozhodovanie podľa tohto zákona je krajský úrad, v ktorého územnom obvode sa nachádza električková, trolejbusová, špeciálna alebo lanová dráha. Ak ide o rozhodovanie o udelení licencie, je príslušným okresný úrad, v ktorého územnom obvode bude východisková zastávka.

Štátny dozor

§ 67

(1) Štátny dozor na úseku dráh sa vykonáva ako štátny odborný dozor a štátny odborný technický dozor.

(2) Výkonom štátneho odborného dozoru sa zisťuje, či prevádzkovatelia dráh a dopravcovia dodržia podmienky a plnia povinnosti ustanovené týmto zákonom, či prevádzkujú dráhu podľa povolenia a uskutočňujú dopravu na dráhe podľa licencie.

(3) Výkonom štátneho odborného technického dozoru sa zisťuje, či určené technické zariadenia (§ 54) sú spôsobilé na bezpečnú prevádzku, či určené činnosti (§ 55) vykonávajú osoby s odbornou spôsobilosťou v súlade s týmto zákonom a všeobecne záväznými právnymi predpismi vydanými na jeho základe.

§ 68

(1) Osoba poverená výkonom štátneho dozoru je oprávnená v súvislosti s výkonom dozoru vstupovať do všetkých priestorov súvisiacich s vykonávanou činnosťou, nazerať do dokladov a evidencií týkajúcich sa prevádzkovania dráh a dopravy na dráhe. Prevádzkovatelia dráh a

dopravcovia sú povinní poverenej osobe pri výkone štátneho dozoru umožniť výkon uvedených oprávnení, podať potrebné vysvetlenia, dopraviť ju po dráhe bezplatne a umožniť jej bezplatné použitie dráhového oznamovacieho zariadenia.

(2) Ak poverená osoba pri výkone štátneho dozoru na dráhach zistí porušenie povinností určených týmto zákonom na zaistenie bezpečnej a plynulej prevádzky dráhy alebo dopravy na dráhe, alebo že prevádzkovanie dráhy je v rozpore s povolením na prevádzkovanie dráhy, alebo že prevádzkovanie dopravy na dráhe je v rozpore s licenciou, vyzve prevádzkovateľa dráhy alebo dopravcu na odstránenie nedostatkov v určenej lehote.

(3) Prevádzkovatelia dráh a dopravcovia sú povinní v určenej lehote odstrániť nedostatky zistené pri výkone štátneho dozoru na dráhach, ich príčiny a škodlivé následky alebo vykonať nevyhnutné opatrenia na ich odstránenie. Odstránenie nedostatkov a prijaté opatrenia oznámia prevádzkovatelia dráh alebo dopravcovia príslušnému dráhovému správnomu úradu písomne.

DEVIATA ČASŤ SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 69

(1) Prevádzkovatelia dráhy, ktorí prevádzkujú dráhu na základe koncesie podľa živnostenského zákona, sú povinní do jedného roka odo dňa účinnosti tohto zákona požiadať príslušný dráhový správny úrad o vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy (§ 31). Do rozhodnutia príslušného dráhového správneho úradu sa títo prevádzkovatelia dráhy považujú za prevádzkovateľov dráhy, ktorým bolo vydané povolenie podľa tohto zákona.

(2) Dopravcovia, ktorí prevádzkujú dopravu na dráhe na základe koncesie podľa živnostenského zákona, sú povinní do jedného roka odo dňa účinnosti tohto zákona požiadať príslušný dráhový správny úrad o vydanie licencie (§ 31). Do rozhodnutia dráhového správneho úradu sa títo dopravcovia považujú za dopravcov, ktorým bola udelená licencia podľa tohto zákona.

(3) Osoby, ktoré vedú dráhové vozidlo, sú povinné požiadať príslušný dráhový správny úrad o vydanie preukazu na vedenie dráhového vozidla (§ 52) do jedného roka odo dňa účinnosti tohto zákona. Do rozhodnutia príslušného dráhového správneho úradu o spôsobilosti na vedenie dráhového vozidla sa tieto osoby považujú za spôsobilé na vedenie dráhového vozidla podľa tohto zákona.

(4) Ak tá istá právnická osoba alebo fyzická osoba je zároveň prevádzkovateľom železničnej dráhy aj dopravcom, pre túto právnickú osobu alebo fyzickú osobu je záväzné vedenie oddeleného účtovníctva pri prevádzkovaní železničnej dopravnej cesty a vykonávaní dopravných úkonov.

§ 70

Vláda Slovenskej republiky do dvoch rokov od účinnosti tohto zákona rozhodne, ktorá časť z celoštátnej dráhy, ktorú prevádzkujú Železnice Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu,¹⁴⁾ je regionálnou dráhou. Na rozhodovanie sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

§ 71

Právne vzťahy založené vlečkovou zmluvou podľa vyhlášky Ministerstva dopravy č. 126/1964 Zb. o styku medzi celoštátnymi dráhami a vlečkami a o vzťahoch medzi zúčastnenými organizáciami (vlečkové podmienky) v znení neskorších predpisov vzniknuté pred dňom účinnosti tohto zákona, ako aj práva a povinnosti z nich vyplývajúce sa spravujú podľa doterajších predpisov.

§ 72

Na konanie podľa tohto zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní,¹⁷⁾ ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 73

Zrušuje sa zákon č. 51/1964 Zb. o dráhach v znení zákona č. 104/1974 Zb. a zákona č. 230/1992 Zb.

§ 74

V platnosti zostávajú vykonávacie predpisy, ak nie sú v rozpore s týmto zákonom, až do vydania nových vykonávacích predpisov na základe tohto zákona:

1. vyhláška Ministerstva dopravy č. 52/1964 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o dráhach v znení vyhlášky Federálneho výboru pre dopravu č. 132/1969 Zb. a v znení vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 122/1974 Zb.,
2. vyhláška Ministerstva dopravy č. 68/1964 Zb. o prenesení pôsobnosti štátnej správy vo veciach dráh v znení vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 11/1979 Zb. a vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy a spojov č. 177/1988 Zb.,
3. vyhláška Ministerstva dopravy č. 126/1964 Zb. o styku medzi celoštátnymi dráhami a vlečkami a o vzťahoch medzi zúčastnenými organizáciami (vlečkové podmienky) v znení vyhlášky Ministerstva dopravy č. 111/1966 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 2/1980 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 42/1984 Zb. a vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 74/1985 Zb.,
4. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 11/1979 Zb. o pôsobnosti správ celoštátnych dráh na úseku štátneho odborného technického dozoru na dráhach,
5. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 123/1979 Zb. o mestskej hromadnej doprave,
6. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 18/1981 Zb. o schvaľovaní dráhových vozidiel a osobitných dráhových mechanizačných zariadení,
7. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 61/1982 Zb. o určených technických zariadeniach,
8. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 72/1984 Zb. o podmienkach spôsobilosti kontajnerov ISO radu 1 na bezpečnú a plynulú prevádzku,
9. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 8/1987 Zb. o spôsobilosti dovážaných lanových dráh a iných technických zariadení,
10. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 7/1988 Zb. o križovaní pozemných komunikácií s dráhami na úrovni koľají,
11. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy a spojov č. 190/1988 Zb., ktorou sa určujú pevné sumy náhrad za spôsobenie malých porúch v prevádzke vlaku na celoštátnych dráhach a vlečkách v znení vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 316/1992 Zb.,
12. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 38/1990 Zb., ktorou sa ustanovujú niektoré podmienky na zaistenie bezpečnej a plynulej prevádzky zdvíhacích zariadení pre manipuláciu s kontajnermi ISO radu 1,
13. smernice Generálnej prokuratúry ČSSR, Federálneho ministerstva vnútra a Federálneho ministerstva dopravy z 30. marca 1973 č. 11 471/73 o koordinácii a súčinnosti orgánov dopravy, bezpečnosti a prokuratúry pri železničných nehodách (registrované v čiastke 12/1973 Zb.),
14. úprava Federálneho ministerstva dopravy č. 11 446/74 z 26. júna 1974 o pravidelnom opakovanom preskúšaní žeriavnikov a viazačov pracujúcich s cestnými výložníkovi

- žeriavmi alebo so železničnými koľajovými výložníkovými žeriavmi (registrovaná v čiastke 15/1974 Zb.),
15. úprava Federálneho ministerstva dopravy č. 19 239/74 zo 17. júla 1974 o lehotách dozornej činnosti štátneho odborného technického dozoru (registrovaná v čiastke 15/1974 Zb.),
 16. úprava Federálneho ministerstva dopravy z 11. 11. 1975 č. 12 142/75-18 o zdvíhacom zariadení hornej plošiny poschodového železničného vozňa na dopravu osobných automobilov (registrovaná v čiastke 33/1975 Zb.) v znení úpravy Federálneho ministerstva dopravy z 8. januára 1980 č. 23 229/1979-025 (registrovanej v čiastke 6/1980 Zb.),
 17. úprava Federálneho ministerstva dopravy z 5. 5. 1975 č. 12 241/75 o pôsobnosti správ celoštátnych dráh ako dráhových správnych orgánov (registrovaná v čiastke 20/1975 Zb.) v znení úpravy Federálneho ministerstva dopravy z 18. decembra 1977 č. 25 112/77 (registrovanej v čiastke 2/1978 Zb.),
 18. úprava Federálneho ministerstva dopravy z 29. 12. 1976 č. 26 049/76, ktorou sa vydáva Skúšobný poriadok pre vodičov, sprievodcov, dispečerov, výpravcov a pracovníkov prepravnej kontroly mestskej hromadnej prepravy (registrovaná v čiastke 8/1977 Zb.) v znení úpravy Federálneho ministerstva dopravy z 12. februára 1982 č. 7129/1982-025 (registrovanej v čiastke 9/1982 Zb.),
 19. úprava Federálneho ministerstva dopravy z 25. septembra 1978 č. 19 022/1978 o odbornej spôsobilosti v elektrotechnike na dráhach (registrovaná v čiastke 32/1978 Zb.),
 20. úprava Federálneho ministerstva dopravy č. 8624/1982-25 z 18. mája 1982, ktorou sa určujú pevné sumy náhrad za poškodenie železničných vozňov a zariadení (registrovaná v čiastke 16/1982 Zb.) v znení výnosu Federálneho ministerstva dopravy z 25. júna 1992 č. 18.682/92-040 (registrovaného v čiastke 81/1992 Zb.),
 21. úprava Federálneho ministerstva dopravy z 8. októbra 1984 č. 9737/84-025 o prepravách vojenských kontajnerových zásielok (registrovaná v čiastke 22/1984 Zb.),
 22. úprava Federálneho ministerstva dopravy č. 5095/85-ÚÚZZ z 20. júna 1985, ktorou sa vydávajú smernice o zdravotnej spôsobilosti pracovníkov na železničiach (registrovaná v čiastke 16/1985 Zb.),
 23. úprava Federálneho ministerstva dopravy zo 4. septembra 1985 č. 8.969/1985-025, ktorou sa určujú niektoré podmienky výkonu štátneho odborného technického dozoru na zaistenie bezpečnosti kontajnerov ISO radu 1 v prevádzke (registrovaná v čiastke 24/1985 Zb.),
 24. vyhláška Ministerstva dopravy č. 132/1964 Zb. o železničnom prepravnom poriadku v znení vyhlášky Ministerstva dopravy č. 98/1966 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 4/1976 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 152/1983 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 74/1985 Zb. a vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 357/1990 Zb.,
 25. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 3/1977 Zb. o prepravnom poriadku lanových dráh v znení vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 35/1985 Zb.,
 26. úprava Federálneho ministerstva dopravy č. 25 188/76-025 o Pravidlách technickej prevádzky železníc (registrovaná v čiastke 3/1977 Zb.),
 27. úprava Federálneho ministerstva dopravy č. 25 110/77-025 o pravidlách technickej prevádzky lanových dráh (registrovaná v čiastke 11/1978 Zb.),
 28. úprava Federálneho ministerstva dopravy č. 16 349/79 o pravidlách technickej prevádzky vlečiek (registrovaná v čiastke 27/1979 Zb.),
 29. Pravidlá technickej prevádzky mestských dráh vydané Ministerstvom dopravy (registrované v čiastke 25/1970 Zb.) v znení úpravy č. 10461/70-SMD vydanéj Ministerstvom dopravy, v znení úpravy č. 8632/72-25 vydanéj Federálnym ministerstvom dopravy (registrovanej v čiastke 7/1972 Zb.) a úpravy č. 12445/77 vydanéj Federálnym ministerstvom dopravy (registrovanej v čiastke 12/1977 Zb.).

Čl. II

Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení zákona č. 231/1992 Zb., zákona č. 600/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 132/1994 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 200/1995 Z. z. sa mení takto:

1. V § 3 ods. 2 písm. g) znie:

„g) prevádzkovanie dráhy, prevádzkovanie dopravy na dráhe a súvisiace činnosti vykonávané prevádzkovateľom dráhy alebo prevádzkovateľom dopravy na dráhe,¹⁹⁾“.

Poznámka pod čiarou k odkazu¹⁹⁾ znie:

„19) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 258/1993 Z. z. o Železniciach Slovenskej republiky. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 164/1996 Z. z. o dráhach a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.“.

2. V prílohe č. 3 v SKUPINE 314: Ostatné sa vypúšťajú slová „Prevádzkovanie dráh s výnimkou celoštátnych (§ 3 ods. 2 písm. g) živn. zák.)“.

Čl. III

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. októbra 1996.

Michal Kováč v. r.

Ivan Gašparovič v. r.

Vladimír Mečiar v. r.

- 1) Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 103/1990 Zb., zákona č. 262/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 136/1995 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 199/1995 Z. z.
- 2) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
- 3) Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov.
- 4) Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení zákona č. 27/1984 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 160/1996 Z. z.
- 5) Vyhláška Federálneho ministerstva vnútra č. 99/1989 Zb. o pravidlách premávky na pozemných komunikáciách (pravidlá cestnej premávky) v znení vyhlášky Federálneho ministerstva vnútra č. 24/1990 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva vnútra č. 619/1992 Zb., vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 113/1993 Z. z. a vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 267/1994 Z. z.
- 6) § 120 zákona č. 50/1976 Zb.
- 7) § 58 a nasl. zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 262/1992 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 199/1995 Z. z.
- 8) § 76 a nasl. zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 262/1992 Zb.
- 9) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z. o cenách.
- 10) Zákon Slovenskej národnej rady č. 517/1990 Zb. o územnom a správnom členení Slovenskej republiky v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 295/1992 Zb.
- 11) Zákon č. 110/1964 Zb. o telekomunikáciách v znení zákona č. 150/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 96/1993 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 212/1995 Z. z.
- 12) Zákon č. 92/1949 Zb. Branný zákon, ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných Ústavou Československej socialistickej republiky č. 100/1960 Zb. v znení ústavného zákona č. 101/1990 Zb., ústavným zákonom o československej federácii č. 143/1968 Zb. v znení ústavného zákona č. 125/1970 Zb. a ústavného zákona č. 126/1970 Zb., zákonom č. 86/1950 Zb., zákonom č. 88/1950 Zb., zákonom č. 19/1958 Zb., zákonom č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, zákonom č. 100/1970 Zb. v znení neskorších predpisov, zákonom č. 40/1974 Zb. v znení neskorších predpisov, zákonom č. 64/1978 Zb., zákonom č. 72/1990 Zb., zákonom č. 227/1991 Zb., zákonom č. 164/1992 Zb., zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 166/1995 Z. z. a zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 161/1996 Z. z.
- 12a) § 14 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave.
- 13) Napríklad zákon č. 238/1991 Zb. o odpadoch v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 255/1993 Z. z., vyhláška Slovenského banského úradu č. 71/1988 Zb. o výbušninách v znení vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 77/1996 Z. z. a vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 78/1996 Z. z.
- 13a) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat.
- 13b) § 760 a 765 Občianskeho zákonníka. § 610 Obchodného zákonníka.
- 13c) § 762 Občianskeho zákonníka. Zákon č. 87/1987 Zb. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.
- 14) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 258/1993 Z. z. o Železniciach Slovenskej republiky.
- 15) § 89 ods. 14 Trestného zákona.
- 16) § 8 ods. 2 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí.
- 17) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

